

05.07.2021

Kansliapäällikkö

**158 §
Selvitys apulaisoikeuskanslerille kaupunkipyörien sijoittamisen päätöksentekomenettelystä**

HEL 2021-005755 T 03 01 02

OKV/1348/10/2021

Päätös

Vs. kansliapäällikkö päätti antaa apulaisoikeuskanslerille seuraavan selvityksen kantelusta, joka koskee Helsingin kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelun päätöksentekomenettelyä kaupunkipyörien sijoittamisasiassa:

Asian tausta

Apulaisoikeuskansleri pyytää Helsingin kaupungilta selvitystä oikeuskanslerinvirastoon saapuneesta, kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelun menettelyä koskevasta kantelusta. Kantelija arvostelee kaupunkipyörien sijoittamiseen liittyvää päätöksentekomenettelyä ja sitä, ettei sijoituspaikkojen välittömässä läheisyydessä olevien asunto-osakeyhtiöiden näkemyksiä ole asiassa huomioitu. Kantelun mukaan pyörät on päätetty sijoittaa ”pelastusautopaikoille”.

Asiaan liittyvät päätökset

Kaupunginhallitus päätti (11.1.2021 § 21, liite 3) kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamisesta oikeuttaessaan Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään kaupunkipyöräpalvelun laajennusta koskevan lisäsopimuksen Kaupunki-Pyörä Suomi Oy:n (KaupunkiPyörä) kanssa ja tilaamaan kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen nykyisen hankintasopimuksen voimassaolon ajaksi vuoden 2025 loppuun asti. Päätös mahdollisti 105:n uuden pyöräaseman lisäämisen kaupunkipyöräjärjestelmään. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan määritelty asemien tarkkoja sijainteja.

Helsingin kaupunki toteaa, että kantelussa kyseessä olevan, Vuosaaren Sumukujalle sijoitetun kaupunkipyöräaseman sijoittamisesta on tehty liikenne- ja katusuunnittelupäällikön päätös (15.1.2021 § 3, liite 4). Kyseisellä viranhaltijapäätöksellä on osaltaan pantu toimeen kaupunginhallituksen päätös laajentaa kaupunkipyöräjärjestelmää uusilla asemilla. Viranhaltijapäätöksellä on päätetty sijoittaa asema mm. Sumukujalle. Kyseinen viranhaltijapäätöksen pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä 15.1.2021 alkaen Helsingin kaupungin verkkosivulla. Päätökseen on liitetty oikaisuvaatimusohje, ja päätöksestä on ollut mahdollista tehdä oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle.

05.07.2021

Kansliapäällikkö

Viranhaltijapäätökseen liittyvä menettely

Helsingin kaupunki toteaa, että uusien kaupunkipyöräasemien sijoittamista jalankululle ja pyöräilylle varatulle katualueelle voidaan pitää merkitykseltään vähäisenä yksittäisenä liikennejärjestelynä, josta päättäminen kuuluu kaupungin hallintosäännön mukaan liikenne- ja katusuunnittelupäällikön toimivaltaan. Kyseessä ei ole maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittama katusuunnitelma, vaan voimassaolevan katusuunnitelman mukainen ja sitä tarkentava liikennejärjestely.

Kaupunkipyöräasemien sijoittaminen on luonteeltaan tilapäistä, sillä kaupunkipyöräjärjestelmän hankintasopimus on määräaikainen ja päättyy vuonna 2025. Kantelua koskevan kaupunkipyöräaseman käyttövuosiksi on suunniteltu vuodet 2021-2025. Kaupunkipyöräasemat tuodaan kalenterivuositain paikalleen noin seitsemän kuukautta kestävästä käyttökaudesta ajaksi, minkä jälkeen ne poistetaan talvikauden ajaksi.

Kyseessä oleva päätös ei ole maankäyttö- ja rakennuslain sääntelemä päätös, vaan kunnallinen viranhaltijapäätös, johon sovelletaan kunta- ja hallintolakia. Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Helsingin kaupunki katsoo, ettei kantelijaa tai muita alueen asukkaita tai kiinteistönomistajia ole pidettävä kyseisessä päätöksessä asianosaisina, kun kaupunkipyöräasema sijoitetaan kaupungin katualueelle. Asian ei voida katsoa koskevan kantelijan taikka muiden alueen asukkaiden tai kiinteistönomistajien oikeutta, etua tai velvollisuutta, sillä päätös ei välittömästi kohdistu kenenkään, eikä sillä ole vaikutuksia läheisten rakennusten käyttöön tai asumiseen.

Kaupunkipyöräasemien sijoittamisessa on huomioitu kaupunkilaisilta ennen päätöksentekoa saatu palaute. Kaupunkipyöräasemien laajentumista varten järjestettiin syksyllä 2020 internetissä karttamuotoinen Kerro kantasi -kysely, jossa asukkaat, yritykset tai muut asiasta kiinnostuneet tahot ovat saaneet esittää toiveita asemien sijoittamisen suhteen. Kyselyssä on ollut mahdollista antaa myös avointa kirjallista palautetta. Kysely oli avoinna 21.8.-13.9.2020 ja sen järjestämisestä tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla.

Vastaavanlaisia kyselyjä järjestettiin myös vuosina 2016 ja 2018 kaupunkipyöräjärjestelmän laajennuksia koskien. Yhteensä näissä kolmessa kyselyssä vastauksia on saatu tuhansia, ja vastauksista päätellen voidaan todeta kaupunkipyöräasemien olevan asukkaille erittäin toivottu liikennepalvelu. Kyselyjen tuloksia on käytetty apuna kaupunkipyörä-

05.07.2021

Kansliapäällikkö

---

asemien sijoitussuunnitelmaa laadittaessa. Edellä mainituissa kyselyissä oli annettu useampikin toive aseman sijoittamisesta Sumukujalle.

Sumukujan kaupunkipyöräaseman sijoittamista koskevan asian käsittely

Sumukujan asemakaavamerkintä on voimassaolevassa asemakaavassa (liite 5) pp/t, eli jalankululle ja pyöräilylle varattu katu, jolla on tontille ajo sallittu. Alueen maanomistaja on Helsingin kaupunki. Helsingin kaupunki katsoo, että kaupunkipyörä sijoittaminen Sumukujalle ei ole ristiriidassa asemakaavassa määritetyn käyttötarkoituksen kanssa. Kyseessä olevalle jalankululle ja pyöräilylle varatulle katualueelle saa tie-liikenneläin mukaan muutoinkin pysäköidä polkupyöriä. Viranhaltijapäätöksen liitteenä olevissa ohjeellisissa detaljipiirustuksissa on kuvattu aseman sijaintia kyseisellä katuosuudella (liitteet 6 ja 7). Kaupunkipyöräasema on sijoitettu ohjeellisesta detaljipiirustuksesta poiketen kantelijan pelastustietä ja nostopaikkaa koskeneen palautteen vaikutuksesta.

Kantelijaan on oltu kaupunkipyöräaseman sijoittamiseen liittyen yhteydessä 23.4.–6.5.2021 välisenä aikana sekä sähköpostitse että puhelimitse. Kantelija on ottanut yhteyttä kaupunkiin sähköpostilla 16.3.2021 ja 22.4.2021 kysyäksään kaupunkipyörä sijoittelusta Sumukujalla. Kantelijan yhtenä huolenaiheena oli, että asema sijoitettaisiin kiinteistön pelastusteitä ja nostopaikkoja kuvaavassa opastekyltissä merkittyyn nostopaikkaan, tai hyvin lähelle sitä.

Asiaa selvitettiin sen tultua kaupunkipyöräjärjestelmästä vastaavien henkilöiden tietoon 22.4.2021. Palotarkastajalta pyydetyistä kiinteistön rakennusluvan pihapiirustuksessa nostopaikka oli kuitenkin merkitty hieman eri kohtaan kuin kiinteistön opastekyltissä. Kaupunkipyöräjärjestelmän suunnitteluryhmän edustaja kävi 28.4.2021 katsomassa paikan ja arvioimassa tilanteen Sumukujalla noin viikkoa ennen kaupunkipyörätelineiden asennusta. Kaupunkipyöräasema päätettiin asentaa Sumukujalle siten, että nostopaikka-alue jää varmasti vapaaksi, eikä aseman sijainti ole ristiriidassa kiinteistön asettaman opastekyltin kanssa. Kaupunkipyöräasema asennettiin Sumukujalle toukokuun alkupuolella, ja sijoittamisessa huomioitiin mahdollinen pelastusauton nostopaikka. Kaupunkipyöräasema sijoitettiin Sumukujalla sijaitsevien puitten väliin keskemälle katuaukiota. Kaupungin pelastuslaitokselta saadun tiedon mukaan kaupunkipyörä sijoituspaikka oli tarkastettu yhdessä kaupunkipyöräjärjestelmästä vastaavien asiantuntijoiden kanssa ja varmistettu, ettei ristiriitaa pelastustoiminnan kanssa synny.

Edellä mainituista toimenpiteistä kerrottiin kantelijalle, jolloin tämä esitti toiveen, että asemaa ei sijoitettaisi lainkaan Sumukujalle, vaan viereiselle Lohikallionrannalle. Kantelijalle kerrottiin tässä yhteydessä kaupunkipyöräasemien sijoittamiseen vaikuttavista reunaehdoista ja perus-

05.07.2021

Kansliapäällikkö

---

teista, sekä siitä, että kaupunkilaisten esittämät toiveet asemien sijoittamisesta pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan. Kaupunkipyöräasemien sijoittamiseen liittyy monia rajoittavia seikkoja muun muassa maanomistuksen, teknisten vaatimusten, tilantarpeen ja liikenteellisen toimivuuden suhteen.

Kaupunkipyöräaseman sijoittamista Sumukujalle pidettiin tärkeänä aseman käytettävyyden kannalta. Sumukujalla aseman katsottiin tavoitettavan läheltä laajan asukaspuhjan ja sijoittuvan keskeiselle, helposti löydettävälle paikalle alueella. Edellä mainitussa Kerro kantasi -kyselyssä oli myös esitetty useita toiveita kaupunkipyöräaseman sijoittamisesta Sumukujalle. Kantelija ehdotti vielä kaupunkipyöräasemalle toista uutta sijoituspaikkaa, tällä kertaa Aurinkotuulenkadulle.

Helsingin kaupunki toteaa lopuksi, että kantelijalle on kerrottu kaupunkipyöräasemien sijoittelun muuttamisen olevan tietyissä tapauksissa mahdollista. Kaupunki seuraa asemien toimivuutta esimerkiksi kaupunkipyöräasemia huoltavan henkilöstön suorittamien käyntien, asemien käyttödatan ja mahdollisten kuntalaispalautteiden kautta. Kaupunki arvioi kaupunkipyöräjärjestelmää jokaisella kaudella ja tekee tarvittaessa sen asemiin muutoksia. Mikäli kaupunkipyöräaseman sijainnin todetaan asiantuntija-arvioinnin myötä aiheuttavan esimerkiksi haittaa liikenneturvallisuudelle, muutoksia on mahdollista tehdä. Kaupunkipyöräasemien sijoituksesta useamman vuoden ajalta kertyneiden kokemusten perusteella tällaisia muutostarpeita on harvoin.

Päätöksen perustelut

Apulaisoikeuskansleri pyytää 10.5.2021 Helsingin kaupungin selvitystä kantelusta, joka koskee kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelun kaupunkipyöräasemien sijoittamiseen liittyvää päätöksentekomenettelyä. Selvitys pyydetään toimittamaan 12.7.2021 mennessä.

Kaupungin selvitys perustuu kaupunkiympäristön toimialan ja pelastuslaitoksen lausuntoihin.

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Apulaisoikeuskanslerin selvityspyyntö 10.5.2021
- 2 Selvityspyynnön liite
- 3 Kaupunginhallituksen päätös kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamisesta 11.1.2021
- 4 Liikenne- ja katusuunnittelupäällikön päätös kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamisesta esikaupunkialueille 15.1.2021
- 5 Ote asemakaavasta nro 10780

05.07.2021

Kansliapäällikkö

6	Viranhaltijan päätöksen liite (kaupunkipyöräasemien sijainnit)
7	Viranhaltijan päätöksen liite (ote piirustuksen 7126 liitteistä)
8	Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 11.6.2021
9	Pelastuslaitoksen lausunto 1.6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Apulaisoikeuskansleri

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Pelastuslaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

05.07.2021

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 158 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

05.07.2021

Kansliapäällikkö

Tuula Saxholm
vs. kansliapäällikkö

Jussi Jääskeläinen
vs. hallintojohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.07.2021.